

ศูนย์สาขาที่ ๓ โครงการหมู่บ้านปศุสัตว์-เกษตรมูโนะ หมู่ที่ ๔ ตำบลโฆษิต อำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาส

๑. ข้อมูลทั่วไป

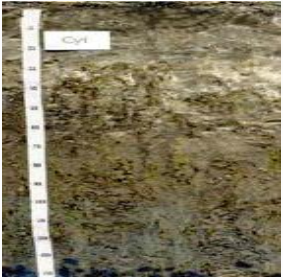
โครงการหมู่บ้านปศุสัตว์-เกษตรมูโนะ เป็นโครงการที่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร มีพระราชดำริให้จัดตั้งหมู่บ้านปศุสัตว์-เกษตรมูโนะ ขึ้นในปี ๒๕๒๖ และให้เป็นศูนย์สาขาที่ ๓ ของ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ เพื่อเป็นพื้นที่ ดำเนินการสาธิตการใช้ประโยชน์ดินเปรี้ยวจัดของ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ และเป็นหมู่บ้าน ตัวอย่างในการพัฒนาอาชีพด้านการปศุสัตว์และการเกษตร เนื้อที่ ๑,๕๐๐ ไร่ โดยแบ่งการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ออกเป็น ๓ ส่วน คือ ๑) พื้นที่ ศูนย์สาธิตการเลี้ยงสัตว์โครงการหมู่บ้านปศุสัตว์-เกษตรมูโนะ เนื้อที่ ๕๑๖ ไร่ ๒) พื้นที่จัดสรรที่ดิน ให้แก่เกษตรกรสำหรับเป็นที่อยู่อาศัยและที่ดินทำกิน เนื้อที่ ๔๐๙ ไร่ ซึ่งจัดสรรให้กับสมาชิก ครอบครัวละ ๑๕ ไร่ และ ๓) พื้นที่ใช้ประโยชน์ ส่วนรวม เนื้อที่ ๕๗๕ ไร่ ปัจจุบันมีครัวเรือน ทั้งหมด ๔๙ ครัวเรือน ประชากรทั้งหมด ๑๔๐ ราย เป็นชาย ๖๑ ราย หญิง ๗๙ ราย นับถือศาสนาพุทธ ๑๒๘ ราย ศาสนาอิสลาม ๑๒ ราย สถานที่สำคัญของพื้นที่ ได้แก่ ศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กบ้านปศุสัตว์-เกษตรมูโนะ ศูนย์สาธิต การเลี้ยงสัตว์โครงการหมู่บ้านปศุสัตว์-เกษตรมูโนะ

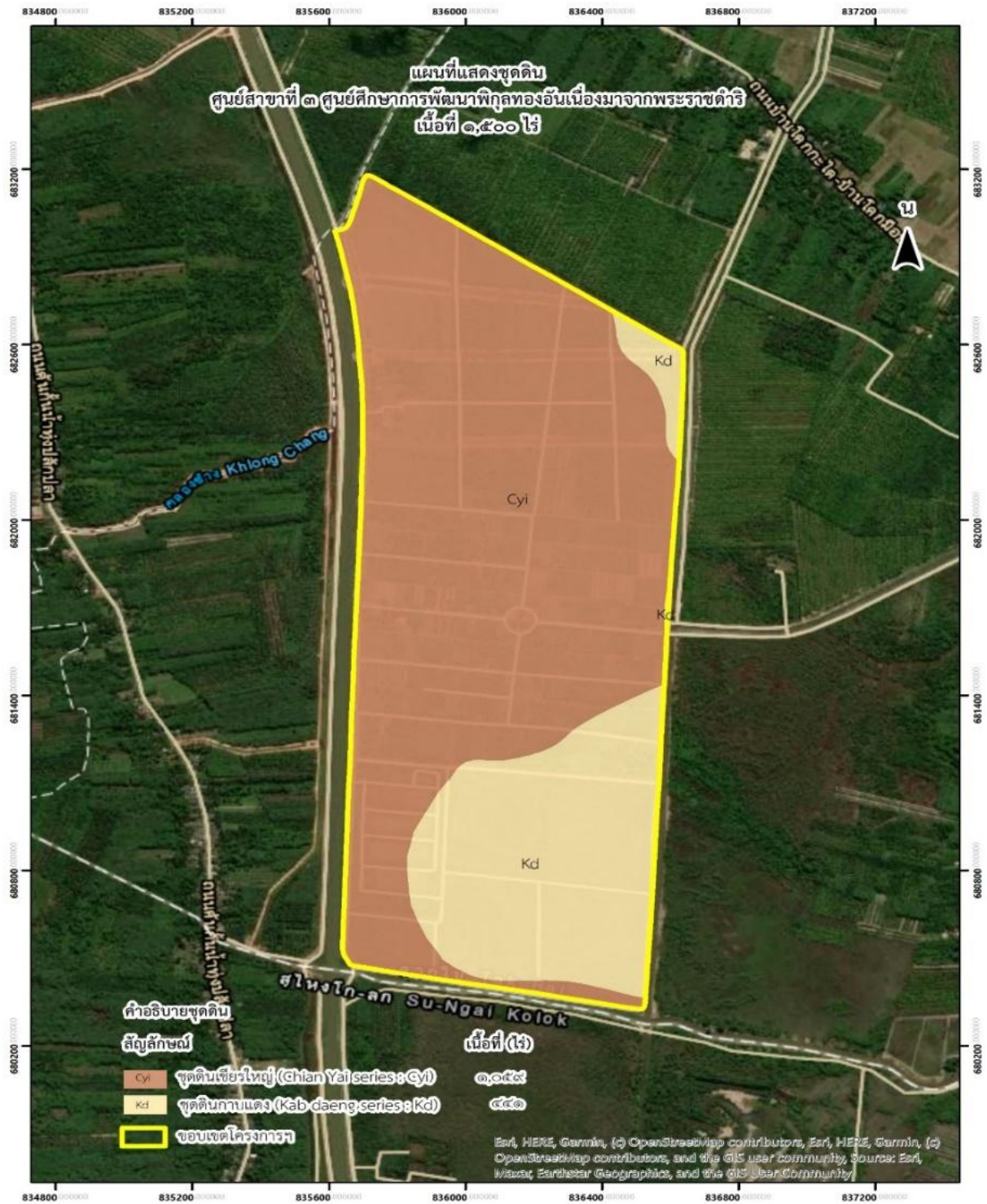
ชุดควบคุมประสานงาน กองพันทหารราบที่ ๒ กรมทหารราบที่ ๑๕๑ สถานีสูบน้ำด้วยระบบไฟฟ้าถาวร และอาคาร โรงทอผ้า มีแหล่งน้ำสำคัญ คือ คลองชลประทาน-บ้านปลักปลา

๒. สภาพพื้นที่

โครงการหมู่บ้านปศุสัตว์-เกษตรมูโนะ มีสภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มน้ำท่วมขัง ลักษณะดินที่พบเป็นดินร่วนเหนียว สภาพดินเป็นดินเปรี้ยวจัด และมีอินทรีย์วัตถุมาก โดยในพื้นที่โครงการหมู่บ้านปศุสัตว์-เกษตรมูโนะประกอบด้วยชุดดิน ๒ ชุดดิน คือ ชุดดินเชียรใหญ่ และชุดดินกาบแดง ดังนี้

ชุดดิน	ลักษณะของชุดดิน	ภาพหน้าดิน
ชุดดินเชียรใหญ่ (Cyi)	ดินเหนียวละเอียดลึกมาก ดินบนมีเนื้อดินเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้งปนเศษพืช มีสีเทา ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก (pH ๔.๕-๕.๐) ดินล่างมีเนื้อดินเป็นดินเหนียวหรือดินเหนียวปนทรายแป้ง มีสีเทา มีจุดประสีน้ำตาล ปฏิกริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นกลาง (pH ๖.๕-๗.๐)	
ชุดดินกาบแดง (Kd)	ดินอินทรีย์หนาปานกลาง ดินบนเป็นชั้นวัสดุอินทรีย์มีความหนา ๔๐-๑๐๐ ซม.จากผิวดิน ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก (pH ๔.๕-๕.๐) ดินล่างเป็นดินเลนตะกอนน้ำทะเล มีสารประกอบไพไรต์มาก ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดปานกลาง (pH ๔.๕ - ๖.๐)	

๓. การส่งเสริมและการพัฒนาพื้นที่

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ได้สำรวจข้อมูลกิจกรรมการดำเนินงานที่เข้าไปส่งเสริมและพัฒนาพื้นที่ให้แก่เกษตรกรโครงการหมู่บ้านปศุสัตว์-เกษตรมูโนะ ตั้งแต่ปี ๒๕๒๖-๒๕๖๗ ทั้งการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน อาทิ การปรับปรุงแปลงนา การสนับสนุนปัจจัยการผลิต การสนับสนุนองค์ความรู้ด้านต่าง ๆ อาทิ การฝึกอบรมวิชาชีพ การสาธิตในพื้นที่ ตลอดจนการศึกษาเรียนรู้ดูงานในพื้นที่ที่ประสบผลสำเร็จ เพื่อให้เกษตรกรสามารถพัฒนาพื้นที่การเกษตรของตนเองและประกอบอาชีพการเกษตรอย่างยั่งยืนและพึ่งตนเองได้ โดยเกษตรกรได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนในกิจกรรมต่างๆ เพื่อการพัฒนาอาชีพ จากศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ดังนี้

๓.๑ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

๑) เกษตรกรได้รับการพัฒนาพื้นที่โดยการปรับปรุงแปลงนาลักษณะที่ ๑ (ปั้นคันนา) เนื้อที่ ๒๗๐ ไร่ จำนวน ๒๑ ครัวเรือน

๒) เกษตรกรได้รับการพัฒนาพื้นที่โดยการปรับปรุงแปลงนาลักษณะที่ ๓ (ขุดคู-ยกร่อง) เนื้อที่ ๓๙๓ ไร่ จำนวน ๔๙ ครัวเรือน

๓) การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำโดยการปลูกหญ้าแฝกบริเวณขอบถนน ไหล่ทางริมคลองสาธารณะ จำนวน ๑,๙๑๐,๐๐๐ กล้า

๓.๒ การอบรมหลักสูตร

๑) เกษตรกรได้รับการอบรมการปลูกพืชผักพืชไร่และไม้ผลในพื้นที่ดินเปรี้ยวจัดบริเวณรอบบ้าน จำนวน ๔๙ ราย

๒) เกษตรกรได้รับการอบรมการจัดการสวนไม้ผลผสมผสาน จำนวน ๔๓ ราย

๓) เกษตรกรได้รับการอบรมการปลูกพืชผัก พืชไร่ บนพื้นที่ดินเปรี้ยวจัด จำนวน ๑๕ ราย

๔) เกษตรกรได้รับการอบรมการเพิ่มประสิทธิภาพพื้นที่การปลูกพืชผัก พืชไร่ และไม้ผลบนพื้นที่ขุดยกร่อง จำนวน ๑๙ ราย

๕) เกษตรกรได้รับการอบรมการปรับปรุงดินเปรี้ยวจัดเพื่อปลูกปาล์มน้ำมัน จำนวน ๑๐ ราย

๖) เกษตรกรได้รับการอบรมการปลูกพืชผักตามมาตรฐาน GAP จำนวน ๑ ราย

๗) เกษตรกรได้รับการอบรมการเพาะเห็ดในถุงพลาสติก เพื่อเพิ่มรายได้ในครัวเรือน จำนวน ๕ ราย

๘) เกษตรกรได้รับการอบรมการเลี้ยงสัตว์ปีก (ไก่/เป็ด) จำนวน ๔๙ ราย

๙) เกษตรกรได้รับการอบรมการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ จำนวน ๔๙ ราย

๑๐) เกษตรกรได้รับการอบรมการเลี้ยงปลาหมอในกระชังในบ่อดินเปรี้ยวที่ปรับปรุงแล้ว จำนวน ๕ ราย

๑๑) เกษตรกรได้รับการอบรมการจัดการธาตุอาหารปาล์มน้ำมันที่ปลูกในพื้นที่ดินเปรี้ยวจัด จำนวน ๑๕ ราย

๓.๓ การสาธิตในพื้นที่

๑) เกษตรกรได้รับการสาธิตการใช้ปุ๋ยพืชสด จำนวน ๓ ราย

๒) เกษตรกรได้รับการสาธิตการทำ/การใช้ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ จำนวน ๔๙ ราย

๓) เกษตรกรได้รับการสาธิตการใช้วัสดุปูนเพื่อปรับปรุงดิน (ปูนขาว โดโลไมท์ หินปูนฝุ่น) จำนวน ๔๙ ราย

๔) เกษตรกรได้รับการสาธิตการปลูกหญ้าแฝกในพื้นที่แปลงเกษตรและพื้นที่ชุกดยกร่อง เพื่อป้องกันการชะล้างพังทลายของหน้าดิน และเพิ่มความชุ่มชื้นแก่ดิน จำนวน ๓ ราย

๕) เกษตรกรได้รับการสาธิตการผสมปุ๋ยใช้เอง จำนวน ๖ ราย

๓.๔ การสนับสนุนปัจจัยการผลิต

๑) เกษตรกรได้รับการสนับสนุนวัสดุปรับปรุงบำรุงดิน (ปูนขาว โดโลไมท์ หินปูนฝุ่น ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยสด) เพื่อใช้ปรับปรุงดินเปรี้ยวจัด เพิ่มความอุดมสมบูรณ์แก่ดิน สำหรับใช้ในแปลงเกษตรปลูกพืชผัก พืชไร่ ไม้ผล จำนวน ๔๙ ครัวเรือน

๒) เกษตรกรได้รับการสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ผัก เพื่อส่งเสริมการปลูกพืชผักบริโภคในครัวเรือนปลอดภัยจากสารพิษ และจำหน่ายสร้างรายได้ในครัวเรือน จำนวน ๔๙ ครัวเรือน

๓) เกษตรกรได้รับการสนับสนุนพันธุ์พืช (กิ่งพันธุ์ ฝรั่ง มะนาว มะพร้าว ส้มโอ) เพื่อส่งเสริมการใช้ประโยชน์พื้นที่บริเวณบ้าน และพื้นที่แปลงเกษตร จำนวน ๔๙ ครัวเรือน

๔) เกษตรกรได้รับการสนับสนุนวัสดุปรับปรุงดิน (โดโลไมท์ ปูนขาว) สนับสนุนเมล็ดพันธุ์ ต้นพันธุ์ (ฝรั่ง มะนาว ส้มโอ สะตอ) ภายใต้โครงการส่งเสริมการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ในพื้นที่ดินเปรี้ยวจัด จำนวน ๑ ครัวเรือน

๕) เกษตรกรได้รับการสนับสนุนวัสดุปรับปรุงดิน (โดโลไมท์) ภายใต้โครงการปรับปรุงศูนย์เรียนรู้ และเกษตรกรตัวอย่างตามแนวพระราชดำริ จำนวน ๒ ราย

๖) เกษตรกรได้รับการสนับสนุนวัสดุปรับปรุงดิน (โดโลไมท์ ปูนขาว) สนับสนุนเมล็ดพันธุ์ การสาธิตการทำน้ำหมักชีวภาพ/ปุ๋ยหมัก ภายใต้โครงการส่งเสริมการทำเกษตรแบบผสมผสานในพื้นที่ดินเปรี้ยวจัด จำนวน ๑ ครัวเรือน

๗) เกษตรกรได้รับการสนับสนุนพันธุ์ปลา (ปลานิล ปลาดุก ปลาตะเพียน) เพื่อส่งเสริมการเลี้ยงปลาในกระชังและบ่อดิน จำนวน ๔๙ ครัวเรือน

๘) เกษตรกรได้รับการสนับสนุนพันธุ์สัตว์ (ไก่ เป็ด) จำนวน ๔๙ ครัวเรือน

๓.๕ การศึกษาดูงาน

๑) เกษตรกรที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพโดยการศึกษาการดูงานในพื้นที่ของเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จในต่างจังหวัด (พัทลุง ตรัง สงขลา) จำนวน ๙ ราย

๒) เกษตรกรได้รับการศึกษาดูงานของเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จภายในจังหวัดนราธิวาส จำนวน ๕ ราย

๔. ผลการดำเนินงาน ปีงบประมาณ ๒๕๖๘

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ได้ดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในพื้นที่โครงการหมู่บ้านปศุสัตว์-เกษตรมูโนะ เพื่อส่งเสริมพัฒนาอาชีพทางการเกษตร เพิ่มศักยภาพให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจ และพัฒนาพื้นที่เกษตรของตนเอง สามารถนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน โดยมีผลดำเนินงานปีงบประมาณ ๒๕๖๘ ดังนี้

๔.๑ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

- การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำโดยการปลูกหญ้าแฝกบริเวณขอบถนน ไหล่ทางริมคลอง สาธารณะ จำนวน ๘๘,๐๐๐ กล้า

๔.๒ อบรมหลักสูตร

- ๑) เกษตรกรได้รับการอบรมการปรับปรุงดินเปรี้ยวจัดเพื่อปลูกพืชผัก พืชไร่ จำนวน ๕ ราย
- ๒) เกษตรกรได้รับการอบรมการปรับปรุงดินเปรี้ยวจัดเพื่อปลูกปาล์มน้ำมัน จำนวน ๖ ราย
- ๓) เกษตรกรได้รับการอบรมการปรับปรุงดินเปรี้ยวจัดบนพื้นที่ขุดยกร่อง เพื่อปลูกพืชผัก พืชไร่ ไม้ผล จำนวน ๘ ราย
- ๔) เกษตรกรได้รับการอบรมการปลูกพืชผักตามมาตรฐาน GAP จำนวน ๑ ราย

๔.๓ การสาธิตในพื้นที่

- ๑) เกษตรกรได้รับการสาธิตการทำ/การใช้ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ จำนวน ๑๕ ราย
- ๒) เกษตรกรได้รับการสาธิตการใช้วัสดุปรับปรุงดิน (ปูนขาว โดโลไมท์ และหินปูนฝุ่น) จำนวน ๑๒ ราย
- ๓) เกษตรกรได้รับการสาธิตการผสมปุ๋ยใช้เอง จำนวน ๖ ราย

๔.๔ การสนับสนุนปัจจัยการผลิต

- ๑) เกษตรกรได้รับการสนับสนุนวัสดุปรับปรุงดิน (ปูนขาว โดโลไมท์ หินปูนฝุ่น ปุ๋ยหมัก พืชปุ๋ยสด) เพื่อใช้ปรับปรุงดินทรายและดินเปรี้ยว เพิ่มความอุดมสมบูรณ์แก่ดินในแปลงเกษตรสำหรับการปลูกพืชผัก พืชไร่ และไม้ผล จำนวน ๑๒ ครัวเรือน
- ๒) เกษตรกรได้รับการสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ผัก อาทิ ถั่วพู ถั่วพีกยาว ข้าวโพด และอื่นๆ เพื่อส่งเสริมการปลูกพืชผักบริโภคในครัวเรือนปลอดภัยจากสารพิษ และจำหน่ายสร้างรายได้ในครัวเรือนจำนวน ๑๓ ครัวเรือน
- ๓) เกษตรกรได้รับการสนับสนุนพันธุ์พืช (เงาะ จำปาดะ สะตอ และส้มโอทับทิมสยาม) เพื่อส่งเสริมการใช้ประโยชน์พื้นที่บริเวณบ้านและพื้นที่แปลงเกษตร จำนวน ๒ ครัวเรือน

๔.๕ การศึกษาดูงาน

- เกษตรกรได้รับการพัฒนาศักยภาพ โดยการศึกษาดูงานในพื้นที่ของเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จในต่างจังหวัด จำนวน ๒ ราย

๕. สภาพเศรษฐกิจและสังคม

๕.๑ การประกอบอาชีพ โครงการหมู่บ้านปศุสัตว์-เกษตรมูโนะ มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด ๔๙ ครัวเรือน ประชากรมีการประกอบอาชีพแบ่งเป็น อาชีพภาคการเกษตร จำนวน ๓๑ ครัวเรือน (๖๓.๒๖%) ซึ่งทำการเกษตร ผสมผสาน จำนวน ๒๑ ครัวเรือน (๔๒.๘๕%) เกษตรเชิงเดี่ยว จำนวน ๑๐ ครัวเรือน (๒๐.๔๐%) และอาชีพนอก

ภาคการเกษตร จำนวน ๑๘ ครัวเรือน (๓๖.๗๓%) โดยมีการประกอบอาชีพรับราชการ/ลูกจ้างของรัฐ ค้าขาย รับจ้างทั่วไป พนักงานเอกชน และอาชีพอื่นๆ

๕.๒ รายได้ประชากร จากการสำรวจข้อมูลรายได้เฉลี่ยประชากรในโครงการหมู่บ้านปศุสัตว์-เกษตรมูโนะ (๔๙ ครัวเรือน) ของศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ในปี ๒๕๖๘ พบว่า ประชากรมีรายได้เฉลี่ยเท่ากับ ๑๕๙,๐๐๐ บาท/ครัวเรือน/ปี ซึ่งมีประชากรที่มีรายได้เฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ย จำนวน ๓๒ ครัวเรือน (๖๕.๓๐%) และมีรายได้เฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ย จำนวน ๑๗ ครัวเรือน (๓๔.๖๙%) ส่วนประชากรที่มีการประกอบอาชีพเกษตรเป็นหลักมีรายได้ภาคการเกษตรเฉลี่ย ๑๒๓,๐๐๐ บาท/ครัวเรือน/ปี

๕.๓ กลุ่มอาชีพ จากการสำรวจข้อมูลกลุ่มอาชีพในพื้นที่โครงการหมู่บ้านปศุสัตว์-เกษตรมูโนะ ของศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ในปี ๒๕๖๘ พบว่า มีกลุ่มอาชีพ จำนวน ๔ กลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่มปลูกผักบริเวณบ้านเพื่อบริโภค จำนวน ๓๐ ราย กลุ่มเลี้ยงโคพื้นบ้าน จำนวน ๒๔ ราย กลุ่มเลี้ยงปลา จำนวน ๑๘ ราย และกลุ่มทำเครื่องแกง จำนวน ๑๐ ราย

๖. การใช้ประโยชน์ที่ดิน

โครงการหมู่บ้านปศุสัตว์-เกษตรมูโนะ มีเนื้อที่ทั้งหมด ๑,๕๐๐ ไร่ โดยแบ่งเป็น ๑) พื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร จำนวน ๓๓๙ ไร่ ได้แก่ ปาล์มน้ำมัน จำนวน ๑๐๙ ไร่ ไม้ผลผสมผสาน จำนวน ๑๐๖ ไร่ ไม้ผล/ไม้ยืนต้นผสมผสาน จำนวน ๕๓ ไร่ ยางพารา จำนวน ๕๒ ไร่ พืชผักหมุนเวียน ๑๐ ไร่ ยางพารา/ไม้ผลผสมผสาน จำนวน ๖ ไร่ และนาข้าว จำนวน ๓ ไร่ ๒) พื้นที่ที่สร้าง/สามารถใช้ประโยชน์ได้ จำนวน ๗๖๗ ไร่ ได้แก่ ป่าเสื่อมโทรม/พรุเสื่อมโทรม จำนวน ๒๖๔ ไร่ หุ่นอาหารสัตว์ จำนวน ๒๐๘ ไร่ พื้นที่ขุดยกร่องร้าง จำนวน ๑๕๕ ไร่ นาร้าง จำนวน ๑๒๗ ไร่ และพื้นที่ว่าง จำนวน ๑๓ ไร่ ๓) พื้นที่สาธารณประโยชน์ จำนวน ๓๙๔ ไร่ เช่น ชุมชน/สถานที่ราชการ ๒๐๒ ไร่ และแหล่งน้ำ จำนวน ๑๙๒ ไร่

